

Literární putování

Libereckým krajem

srpen
2024

Krajská
vědecká
knihovna
v Liberci

Po stopách Pyšné princezny

Putování zahájíme v **Práchni** u kostela. Autorka psychologických románů **Anna Hessová** (15. prosince 1945, Bruntál – 14. srpna 2015, Prácheň u Kamenického Šenova) žila ke konci života v Práchni, kde také zemřela. Ač vystudovala střední průmyslovou školu sklářskou v Kamenickém Šenově, výtvarnictví se věnovala jen krátce. Do zdejšího regionu je situováno několik jejích románů, především **Ikarův let ke slunci**, kde se setkáváme i se sklářskou tematikou.

Na druhém zastavení se seznámíme s německou pověstí, která vysvětluje vznik čedičového útvaru **Panská skála** (zvaného také Varhany). Zmínka bude též o přízraku divokého lovce. V blízkém okolí Práchně působili dva autoři.

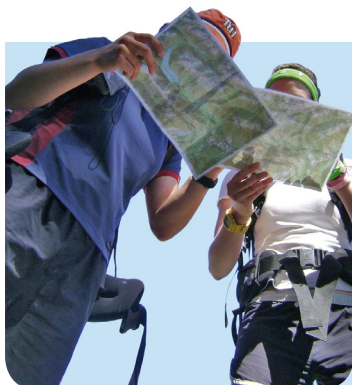
Gustav Pollak (12. září 1870, Slunečná) učil v Žandově. Napsal zpěvohru **Die Waisen aus dem Polzentale**, k níž složil i hudbu. Publikoval básně v *Mittheilungen des Nordböhmisches Excursions-Clubs*.

Franz Wedlich (26. června 1854, Chotovice) působil jako malíř krajinář, mezi jeho díly jsou uváděny např. oltářní obraz v kapli na Kalvárii u Mařenic, hlavní obraz na oltáři v kostele sv. Anny ve Skalici u České Lípy z roku 1867 či řada originálních obra-

zů s církevní tematikou včetně oltářního obrazu v kostele v Novém Boru. V mládí se věnoval též poezii.

Třetí zastávka bude věnována autorům z **Kamenického Šenova**. **Gustav Ahne** (12. února 1861, Kamenický Šenov – 21. července 1925, Kamenický Šenov) absolvoval sklářskou školu v Kamenickém Šenově a stal se malířem skla ve svém domě čp. 600. Tvořil zejména pro americké zákazníky, získal též zakázku na výzdobu skleněného pavilonu určeného pro pařížskou světovou výstavu a namaloval mj. obrazy ruského carského páru. Napsal knihu drobných povídek a básní v místním nářečí **Geschichte vom Alten Bäckn und anderes** (1926).

Heinrich (Harry) Palme (14. dubna 1882, Kamenický Šenov – 5. června 1955, Prácheň) pracoval v rodinném podniku Elias Palme & Co., který se soustředil na výrobu lustrů, projektoval mj. osvětlení pro palác tureckého sultána a lustry pro královskou operu v Římě. Podílel se na vzniku sklářského muzea, kina a divadla v K. Šenově. Jeho sklářská pozůstalost je součástí řady muzeí. Je po něm pojmenována ulice v K. Šenově, v níž stojí jeho vila č. 49. Napsal několik knih o K. Šenově a psal příběhy z prostředí města s použitím místního dialektu,

Každý měsíc zveřejníme nový výlet za zajímavými literárními osudy a památkami našeho kraje.

Informace a podklady ke každé vycházce včetně mapy s trasou výletu naleznete vždy na našich webových stránkách a sociálních sítích. Vydejte se s námi odhalit literární stopy v našem kraji!

YouTube

www.kvkli.cz

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

CRYSTAL
VALLEY

Literární putování

Libereckým krajem

srpen
2024

Krajská
vědecká
knihovna
v Liberci

např. nepublikované zápisky s názvem **Bilance mého života**.

August Palme (1867 či 1869 – 1937?) byl sklářský historik, kronikář, radní a řídicí učitel v Kamenickém Šenově. Přispíval do řady časopisů.

Jaroslav Raimund Vávra (8. března 1902, Hradec Králové – 5. května 1990, Praha) působil koncem čtyřicátých let jako kulturní patron Nového Boru, studoval dějiny sklářství a napsal romány **Případ skláře Egermanna** (1975) a **Hutník Růckl** (1952), odehrávající se v regionu.

Josef Hannich (23. června 1843, Liberec-Růžodol – 19. srpna 1934, Vídeň) byl činný v dělnickém hnutí, byl redaktor, mj. od roku 1891 listu *Nordböhmisches Volksboten* v Kamenickém Šenově. Napsal v nářečí sbírku humoristických básní **Gedankendinge** (1884), dramatickou báseň v pěti jednáních **Irrwege** ad.

František Kafka (5. prosince 1909, Louňovice pod Blaníkem – 22. listopadu 1991, Praha) pracoval jako advokát a novinář, překladatel a spisovatel. K části próz souboru **Živná poutnice** (1947) byl inspirován vzpomínkami na mládí v severních Čechách. V roce 1925 jej totiž otec poslal jako patnáctiletého o prázdninách na tauš do Nového Oldřichova, aby se vlivem prostředí zdokonalil v němčině.

Josef Hora (8. července 1891, Dobříň – 21. června 1945, Praha) jezdil do Nového Boru ve dvacátých letech 20. století. Jeho vyznáním tomuto kraji byla rozhlasová přednáška *V kraji sklářů* ze třicátých let a *Můj kraj* z roku 1941, v nichž se zmiňuje mj. o sklářství a K. Šenově.

V Kamenickém Šenově studovala malbu skla **Eva Matylda Jiříčková** (asi 1963, Praha), autorka sbírky básní **Stromy**, ve které opěvuje krásy přírody.

Pověst ze sbírky **Zlaté listí** od **Dagmar Dvořákové** vypráví o rychtáři z Kamenického Šenova a jeho nepoctivém synovi, malíři skla.

Před bývalou továrnou na lustry, tzv. Eliáškou v Kamenickém Šenově, si přečteme ukázkou z nejnovější knihy **Ludmily Kotkové** (2. června 1948, Čáslav) **Dělej to tak, aby to bylo hezký**, jejímž ústředním motivem je pátrání po potomkovi slavné sklářské rodiny Palmeů. Zmiňuje se také o dnešním stavu továrny.

Další zastávka nás zavede k **pramenu Žába**. Zde se seznámíme s autory z nedalekých Kytlic a Polevska. Kytlice byly a jsou oblíbenou prázdninovou destinací mnoha osobností. **Jarmila Hašková** (28. června 1887, Praha, – 20. září 1931, Praha), manželka Jaroslava Haška, zde pobývala v létě roku 1921 a místní kraj ji inspiroval k několika povídkám. Jedna z nich – **Můj přítel Oblomov** – satiricky komentuje zchoulostivění Jaroslava Haška poté, co začal žít se svou druhou ženou Šurou.

Na chalupu jezdí do Kytlic také spisovatelka a scénářistka **Irena Obermannová** (17. dubna 1962, Praha), která sem umístila děj své detektivky **Jasnoživost**. Hlavní hrdinka, geniální šachistka Alice Šíma, řeší vraždu kytlického farmáře Oty Švarce. Do regionu je zasazen i první díl cyklu o geniální šachistce – detektivka **Dobré duše**.

Populární autor zj. historických detektivek **Vlastimil Vondruška** (9. května 1955, Kladno) se zabýval také sklářskou tematikou. V čtyřdílném románu **Křišťálový klíč** líčí osudy sklářské rodiny Heřmanů od dob třicetileté války do roku 1848. První díl ságy nese název **Falknovská huť**.

Miroslav Horníček (10. listopadu 1918, Plzeň – 15. února 2003, Liberec) byl známý herec, např. film *Táto, sežeň štěně!* byl natáčen v Kytlicích v č. 12. Je autorem

Literární putování

Libereckým krajem

srpen
2024

Krajská
vědecká
knihovna
v Liberci

mnoha knih, v ***Dobře utajených houslích*** (1965) nalezneme povídku o Kytlicích. Žil na chalupě v Kytlicích č. 52, kde je i pochován.

Malíř a herec **Milan Janáček** (6. dubna 1938, Blatná – 13. dubna 2022, Liberec) zmiňuje ve vzpomínkách ***Rydlem a slovem*** (2018) mj. Kytlice.

Knihy **Vladimíra Stanislava** (1977, Liberec) ***Nebezpečný Prostor*** (2010) se odehrává mj. v Kytlicích a Polevsku.

Z okolí Kytlic pochází celá řada pověstí, některé z nich zapsal Jan Ryska v knize ***Kytlický vodník***. Pověst *O zlé ženě ševce Krupičky* se váže k Polevsku.

V **Prysku** si povíme o několika autorech z okolí. **Anton Amand Paudler** (8. října 1844, Kamenická Nová Víska – 10. listopadu 1905, Praha) učil na gymnáziu v České Lípě. Napsal básně ***Lieder u. Launen*** (1888), ***Lieder-Frühling*** (cca 1891), ***Sommersprossen*** (1891), ***Herbstlinge*** (1893), ***Lied und Leid*** (1893), ***Ein Trost-Büchlein*** (1894), ***Winterroschen*** (1898) či ***Neue Fabeln*** (1902) a je autorem či sestavovatelem řady vlastivědných děl.

S A. A. Paudlerem se znala **Emmy Schwieder-Roloff** (1857, Slezsko – po roce 1903?), autorka básnické sbírky ***Heimliche Blüten***, vydané v České Lípě, k níž Paudler napsal předmluvu. O jejích osudech se příliš neví, je možné, že také žila ve zdejší regionu. Báseň *Východ slunce* mohla být inspirována Ptačím vrchem u Kamenické Nové Vísce.

K Dolnímu Prysku se váže pověst s názvem *Krásná hastrmančice*. Pověst *Škola černého umění*, která některými motivy připomíná Preusslerova *Krabata*, líčí příběh chlapce z Prysku, kterého přijali do školy magie a kouzelnictví. Místo za Pryskem, kterému se odedávna říkalo „Na hrobech oběšenců“, je dějištěm pověsti *Dušíčková podívaná*.

Raimund Klaus (1810, Česká Kamenice – 10. prosince 1838, tamtéž) byl redaktor časopisu *Erinnerungen*, psal též básně a aforismy a přispíval rovněž do severočeských periodik.

Gabriel Zizelsberger (8. června 1819, Česká Kamenice) přispíval do řady periodik a je též autorem básně.

Josef Schwaab (12. října 1856, Česká Kamenice – 19. července 1932, Benešov nad Ploučnicí) byl učitel, kancelářský písař v Dobrné, vydavatel časopisu. Napsal básnickou sbírku ***Maientraum und Winterschnee***, (1892) a několik knih humoresek.

Adolf Palme (3. ledna 1900, Česká Kamenice) žil v Nejdku a napsal knihu ***Die Weilen des Todes*** (1926).

Anton Kittel (15. února 1825, Horní Kamenice – 12. června 1908, Rumburk) působil jako lékař v České Lípě a přispíval do severočeských periodik.

Na posledním zastavení ve **Volfarticích** uslyšíte hned dvě pověsti, které nabízejí možné vysvětlení, jak přišly Volfartice ke svému jménu. Kromě toho se seznámíme s dvěma zdejšími autory.

Rudolf Frank (11. prosince 1881, Volfartice – 23. ledna 1942, Steyr, Rakousko) působil jako herec a autor divadelních her, od roku 1941 jako divadelní režisér v Ústí nad Labem, Lodži a v rakouském městě Steyr. Je autorem díla ***Das moderne Theater*** (1927).

Josef Münzberger (11. května 1848, Horní Libčava – 1. ledna 1931, Česká Lípa) dětství strávil částně i ve Volfarticích a v Č. Lípě a působil jako profesor dějepisu na reálce v Č. Lípě. Sepsal řadu odborných děl, je autorem básní ***Stilles Sinnen*** (1913).

Františka Dudková Párysová a Marek Sekyra

Výletní mapa

- **Start a 2 – Prácheň** – místo působení **A. Hesse**
- **3) Panská skála** – **Gustav Pollak** (rodák ze Slunečné) a **Franz Wedlich** (rodák z Chotovic)
- **4) Kamenický Šenov** – rodiště **Gustava Ahneho, Heinricha (Harryho) Palmeho, Augusta Palmeho**, působiště **Josefa Hannicha, Františka Kafky, Evy Matyldy Jiříčkové**, dějiště děl **Jaroslava Raimunda Vávry, Josefa Hory a Ludmily Kotkové**
- **5) pramen Žába** – **Jarmila Hašková, Miroslav Horníček, Irena Obermannová** (působili v Kytlici), **Vlastimil Vondruška, Milan Janáček, Vladimír Stanislav** (děj díla v Kytlici a okolí)
- **6) Prysk** – **Anton Amand Paudler** (rodák z Kamenické Nové Víscky), **Raimund Klaus, Gabriel Zizelsberger, Josef Schwaab, Adolf Palme** (rodáci z České Kamenice), **Anton Kittel** (rodák z Horní Kamenice), **Emmy Schwieder-Roloff** (děj díla v okolí České Kamenice)

